СВОБОДА — SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XXXVII. Ч. 288. Джерзи Сіти, Н. Дж., второк, 10. грудня, 1929. VOL. XXXVII. No. 288. Jersey City, N. J., Tuesday, December 10, 1929. THREE CENTS.

ДОМАГАЮТЬСЯ РЕВІЗІЇ АМЕРИКАНСЬКИХ ВІДНОСИН ДО ГАЙТІ

ВАШИНҐТОН, 9. грудня. — Реймунд Ліслі Бюел предложив меморіял у справі відносин на острові Гайті, навязуючи його до послідних кривавих подій і заворушень. Меморіял виготовлено при допомозі „Форейн Палисі Есосіейшен".

Бюел домагається згідно з пропозицією Гувера установлення спеціяльної комісії для провірення американської окупації острова Гайті. Злучені Держави окупували Гайті підчас війни в 1915 році. Окупація повинна скінчитися 1936 р.

Меморіял обговорює ріжні погляди на американську окупацію, стверджуючи, що треба ріщучих змін. До комісії, яка повинна виробити проект тих змін, належить на думку Бюела покликати одного нігра, бо населення Гайті належить до чорної раси.

ЖЕРТВИ ЕКСПЛЬОЗІЇ.

НАСЛІДКОМ ВИБУХУ БОМБИ ЗГИНУЛО ТРОЄ ДІТЕЙ. ПОСУДЖУЮТЬ БАТЬКА О ЗЛОЧИН.

НЮ ЙОРК, 9. грудня. — Мармуровий контрактор Иосиф Фальцоне вибрався на польовання, а жінка з пятеро дрібними діточками осталась дома. Одну дитину вбирала мама в біле убрання, бо виправляла її до першого причастя. А трое инших, Мейрі, Филип і Роза, пішли до кухні, щоби приготовити каву на снідання. Коли ввійшли до кухні, побачили на столі гарно завинений пакунок і аж крикнули з радости, бо думали, що то вже „Крисмуз презент". Хлопчина шарпнув за папір. Нагло роздався гук. Пакунок, в якім була завинена бомба, експльодував, наслідком чого двоє дітей загинуло відразу, а трете померло пізніше від ран.

Поліція не може досі впасти на слід злочину. Батько вернув з польовання і заприсягнув пімсту злочинцеви. Але його взяли на допити, бо один чоловік зізнав, що бачив над раном в одній каварні двох людей у ловецькім убранню. Инші зізнають, що батько був таки на польованню. Далі стверджено, що батько жив у послідних часах не добре з миссис Фальцоне й думав про розвід. Та він одержував рівнож і листи з погрозами, в яких вимушувано від нього грошей, домагаючися його виїзду до Італії. Інакше заповідали йому смерть.

ЧАЙЛДС ЗАКЛАДАЄ НОВІ РЕСТОРАНИ.

НЮ ЙОРК, 9. грудня. — Виліема Чайлдса усунули по довгій боротьбі з уряду предсідателя компанії, яка контролює цілий ланцюх ресторанів його імени. Ресторани ті почали були приносити в минулім році втрати і це саме було причиною усунення Чайлдса.

Тепер доносять, що Чайлдс сформував нову компанію і приступає до отворення иншого рода ресторанів, після своєї власної вподоби.

КРИТИКУЮТЬ СТИМСОНА ІЗЗА СОВІТІВ.

ВАШИНҐТОН, 9. грудня. — Народна Патріотична Ліґа переслала секретареви стейту Стимсонови комунікат, в якім критикує висилку американської ноти до совітів у справі боїв у Манджиурії. Ліґа твердить, що Америка нічого на інтервенції не скористала, а тільки дала совітам новий козир до пропаґанди. Тепер, каже Ліґа далі, совіти кричать перед робітниками, що отсе Америка на них наступає та хоче добути для себе якісь користи в Манджурії, чи контролю над Східно-китайською залізницею.

ДОМАГАЮТЬСЯ БІЛЬШОГО ЧИСЛА МАРИНАРІВ.

ВАШИНҐТОН, 9. грудня. — У річнім звіті Навіґаційного Бюра піднесено, що треба піднести силу американської маринарки до числа 95,285 людей. Це має бути потрібне з огляду на будову нових воєнних кораблів.

Конґрес затвердив видатки на 84,500 маринарів.

ЗА НЕЗАЛЕЖНІСТЬ ФИЛИПИН.

ВАШИНҐТОН, 9. грудня. — Сенатор Кінґ вніс резолюцію в справі узнання Филипин незалежною державою. Кажуть, що та резолюція має великі вигляди на успіх. Великі цукрові промисловці й фармери є тепер горячими приклонниками незалежности Филипин, бо не хочуть допускати филипинського цукру, який, як відомо, доходить до Злучених Держав у великій скількости без цла. Тому й велика частина сенаторів, які заступають інтереси цукрового промислу й фармерів, буде голосувати вже тепер за незалежністю Филипин.

ЖИДИ ПРОТИ СОВІТІВ.

НЮ ЙОРК, 9. грудня. — Американсько-жидівський конґрес, котрий тепер відбуває свої наради в Пенсилвенійськім готелі, видав заяву, в якій піддає дуже острій критиці переслідування жидівської релігії й сіонізму з боку большевицької влади в Росії.

ДБАЮТЬ ЗА ШКОЛИ.

НЮ ЙОРК, 9. грудня. — В послідним році видало місто на розбудову шкіл $42,000,000, Слідуючого року плянують видати на ту саму ціль біля $30,000,000. Цього року побудовано 47 нових шкіл з 88,000 сидженнями.

НЕ ЖАЛУЮТЬ ЖЕРТВ.

НЮ ЙОРК, 9. грудня. — „Ди Ню Йорк Таймс" і „Ди Ню Йорк Івнінґ Пост", які ведуть різдвяну кампанію за допомогу потребуючим помочі старушкам і упослідженим долею, стверджують, що цього року сиплються ще більші жертви, ніж це бувало давними роками.

ЗА ОГРАНИЧЕННЯ ІМІҐРАЦІЇ.

ВАШИНҐТОН, 9. грудня. — Секретар праці Дейвис домагається ще більшого обмеження іміґрації.

НОВИХ ДВАЦЯТЬ СМЕРТНИХ ПРИСУДІВ.

Московські ґазети доносять про виконання нових двацять смертних присудів. Сім осіб засуджено на кару смерти за вбивство радянського урядовця, инших за підпал.

„ГАРНИЙ" УЧИТЕЛЬ.

В Дрогобичі помер у шпиталі ученик семої кляси виділової школи, Мих. Тарковський. Причиною смерти було те, що учитель Цудзевич страшно його побив. Цудзевича арештовано і відставлено до суду.

НОВЕ ЛІКАРСТВО.

В хірурґічній клініці у Вірцбурґу, в Німеччині, вживають в останніх часах людського товщу яко лікарства. Людям, що мають забагато сала, яке їх ось-ось має задушити, вирізують його. Відтак топлять то сало, фільтрують та чистять, щоби не було жадних хоробоносних заразків. Одержану теч вприскується хорому. Найбільше вживається того лікарства при т. зв. косметичних операціях, коли ходить про зроблення, приміром, з поганого носа гарний, або про усунення зморщин на обличчі. Кажуть, що в тих випадках це дивне лікарство помагає — очевидно тим, що не потребують журитися про хліб насущний, а дбають лище про зовнішню красу, на що не жаліють видавати грошей.

ВІДІЗВАЛАСЯ ГРУЗИНСЬКА ДУША У СТАЛІНА.

Дня 7 листопада святкувала червона Москва річницю большевицької побіди. Як що року, так і тепер відбувалися величаві походи, військ, робітників і молоді головними вулицями міста. Вечером у салі державної опери відбулася святочна академія. В ній взяв участь сам Сталін. Був мовчазний і грізний, як завсіди. Навіть, як ціла саля ревіла буцімто з радости, коли побачила його в льожі — його лице було поважне та грізне. Щойно як славна артистка Заґорська заспівала улюблену грузинську народню пісню, лице Сталіна розвеселилося і він став одушевлено плескати в долоні.

Рідна пісня пригадала йому, що його батьківщина не Москва, а поневолена ним і Москвою Грузія.

САМОГУБСТВО І ВБИВСТВО В ЧИТАЛЬНІ „ПРОСВІТИ".

В Андріївці, коло Роздолу, відбувалася в читальні „Просвіти" забава, на яку прийшов і нещасливо закоханий Іван Гнатів та його бувша наречена Анна Макітра. Закоханому парубкові не подобалось, що його дівчина танцює з другими парубками і він почав її за це докоряти. Весела Анна Макітра відповіла йому, щоби він залишив її в спокою і пошукав собі иншу дівчину. Тоді заздрісний Іван Гнатів стрілив до дівчини з револьвера і вбив не тільки свою наречену, але й ще одну дівчину, Анастазію Гещин, що танцювала з парубками, не сподіваючись нещастя. Дві дівчині впали трупом, а Іван Гнатів вистрілив ще раз собі в чоло і згинув також біля своєї коханої.

ПОШУКУЄМО 32 УКРАЇНЦІВ З $100.

УКРАЇНСЬКА ГРЕКО - КАТ. ЦЕРКВА СВ. МИХАЇЛА В ЙОНКЕРС, Н. Й., ПЕРЕСИЛАЮЧИ $100 НА БУДОВУ ДОМУ УКРАЇНСЬКИХ ІНВАЛІДІВ, ПИШЕ:

ЦЕ ВЖЕ ДРУГА СТОДОЛЯРОВА ЖЕРТВА НАШОЇ ЦЕРКВИ, А ЧЕТВЕРТА З НАШОЇ ГРОМАДИ, ЗЛОЖЕНА НА БУДОВУ ДОМУ ДЛЯ УКРАЇНСЬКИХ БОРЦІВ. ЗАСИЛАЄМО ТУ НОВУ ЖЕРТВУ САМЕ ТЕПЕР З НАГОДИ ЛИСТОПАДОВИХ ВЕЛИЧНИХ ДНІВ, ЩОБИ ХОЧ ТОЮ ЖЕРТВОЮ ЗАМАНІФЕСТУВАТИ НАШІ ПОЧУВАННЯ, ЗВЯЗАНІ З ГЕРОЙСЬКИМ ПОДВИГОМ НАШИХ БРАТІВ У РІДНОМУ КРАЮ.

І ВІРИМО, ЩО ТІСАМІ ПОЧУВАННЯ ЖЕВРІЮТЬ У СЕРЦЯХ ИНШИХ ГРОМАД ТА ЩО ВЖЕ НЕ ПРИЙДЕТЬСЯ ДОВГО ЖДАТИ НА БРАКУЮЧИХ ЩЕ 32 СТОДОЛЯРОВИХ ЖЕРТВОДАВЦІВ, ЗА ЯКИМИ ПОШУКУЄМО.

НАШУ ЖЕРТВУ ВИСЛАЛИ МИ ДО КРАЮ ЧЕРЕЗ:

OBYEDNANYE
P. O. BOX 411,
PHILADELPHIA, PA.

ЗАЛІЗНИЧА КАТАСТРОФА В АНҐЛІЇ.

На залізничій стації Бат в Анґлії скоїлася катастрофа поїзду, який скотився з узгіря на невеличкий дім, що стояв біля залізничого шляху. В цій катастрофі згинуло 4 особи, а 3 залізничників було ранених.

ВБИВСТВО ЧЕРНИЦІ В КОСТЕЛІ В ЖОВКВІ.

Дня 21. XI. Жовква мала неабияку сензацію: В костелі СС. Феліціянок підчас богослуження застрілила 19-літня семинаристка Ольга Редьківна свою приятельку, черницю Пруденцію Хростеківну з монастиря СС. Феліціянок у Жовкві. Слідство виявило, що це вбивство має сексуальне тло. Обидві приятельки зналися від кількох літ і вчилися разом у семинарії. Від довшого часу Ольга Редьківна виявляла особливу симпатію для Хростеківної, а коли ця друга вступила до монастиря, Редьківна тужила за нею так, що одного разу навіть присвоїла собі молитовник Хростеківної, щоби мати від неї бодай памятку. Колиж недавно Редьківна довідалася, що її улюблена приятелька має покинути Жовкву і виїхати до Румунії, вона викрала у свого батька револьвер і пішла з ним до костела. Побачивши Хростеківну в костелі, вона стрілила до неї три рази у хвилині, коли ця молилась, підчас чого втікла з костела до дому, де її арештовано. У слідстві вбивниця зізнала, що хотіла Хростеківну поцілувати на прощання і що її опанував такий жаль, що не тямлячи, що чинить, вистрілила з револьвера, щоби зранити її і тим чином унеможливити її виїзд до Румунії. Зі слідства відомо, що Редьківна виявляла від давна патольоґічний сексуальний нахил до жінок і що родичі її радились у тій справі з лікарями, які могли тільки сконстатувати у пацієнтки сексуальне збочення, яке довело Редьківну до зганої трагедії у Жовкві.

НЕМА НАДІЇ НА НОВУ ПОЗИЧКУ.

Курс польської позички в Америці впав найнище з усіх 12-ти европейських позичок. Замісць номінальних 100 платять за польські позичкові листи лише 89.87. А треба знати, що позичку затягнено на найвищий позичковий процент, бо 8 від 10, тоді як инші держави позичили на 5 до 7 процент. Тому мала надія, щоби Польща могла скоро дістати в Америці другу позичку.

РЕКВІЗИЦІЯ МІШКІВ І ЦЕРКОВ У МОСКВІ.

Большевики стараються забезпечити передусім Москву хлібом. До міста спроваджено такі маси зерна, що нема для них ані мішків ані місця. Тому розіслано ґінців по цілій Москві, що ходять від дому до дому і реквірують мішки. Крім того великими оголошеннями візвано все населення, щоби складало порожні мішки.

Зареквіровано всі церкви і порожні льокалі на збіжеві маґазини.

Не треба пригадувати, що найбільше збіжжа награбили Москалі на Україні.

ЗА СТУДЕНТКУ.

Перед судом у Вильні станув на днях син сенатора Крижанівський, який вистрілом з револьвера поранив тяжко поручника Поцєхіна. Слідство виявило, що цей син сенатора і поручник любили обидва одну студентку і Крижанівський з заздрости стрілив до поручника, щоби вбити його, але поручник був тільки ранений і обороняючись, вистрілив до свого суперника і поранив його також, так що обидва впали окрівавлені на землю. Суд засудив сина сенатора Крижанівського на 3 роки вязниці.

ДИКИЙ КАБАН НА ВУЛИЦЯХ КОЛОМИЇ.

Мешканці Коломиї мали ца днях неабияку сензацію: Вранці в год. 7-мій на вулицях міста появився дикий кабан, якому, очевидно, стало нудно в лісі і йому забажалось побачити Коломию. Цікавий кабан перейшовся вулицею Пілсудського, потім хотів оглянути Алею Свободи, вулицю Беднарського та инші вулиці. Поліція вганяла за кабаном з крісами і хотіла його вбити, але кабан перехитрив поліціянтів і здоровий та цілий покинув Коломию і вернув до ліса, вдоволений, очевидно, своїм гостинним виступом у столиці нашого Покуття.

ВБИВСТВО В ТЮРМІ.

В карнім заведенні в Дрогобичі відсиджував 13-літню кару Михайло Проць, засуджений за вбивство. Разом з ним сидів у вязниці Адам Ґреґ, також засуджений за вбивство. Між тими двома вязнями панували в тюрмі постійні сварки й суперечки, про що знала і вязнична сторожа та инші вязні. На днях ці обидва вороги рубали на тюремнім подвірю дрова і знов почали сварку. Роздратований Михайло Проць вдарив сокирою Адама Ґреґа в голову і вбив його. Тепер дрогобицький суд буде судити Проця за друге вбивство.

ДРУКУЮТЬСЯ ЛИШ УРЯДОВІ ТА ПАРТІЙНІ КОМУНІСТИЧНІ ҐАЗЕТИ

НЕМА Й МОВИ ПРО СВОБОДУ СЛОВА. НАВІТЬ ВЛАСНІ ПАРТІЙНІ ҐАЗЕТИ СУВОРО ЦЕНЗУРУЮТЬ.

МОСКВА (СССР), 9. грудня. — Хоч у Росії вже дванацять років панує комуністична влада, всеж заграниця і досі не знає, що там дійсно робиться. Заграниця не знає, що там нема таких ґазет та журналів, які не булиб видавані урядом або комуністичною партією та які разом з тим суворо цензурують спеціяльні державні цензори.

Лише незнанням обставин у Росії можна пояснити звертання деяких радикальних елементів з Америки до кореспондента нюйорського „Таймса" з проханням пояснити, чи дійсно в Росії нема свободи слова й нема ґазет та журналів, якіб приватно видавалися так, як це є в Америці.

На це кореспондент „Таймса" Дюранті відповідає, що дійсно так: у Росії нема жадної свободи слова. Взагалі радянська влада не допускає, щоби преса писала те, що не відповідає бажанню й прагненню влади. Таксамо не допускається критика діяльности уряду навіть комуністичними ґазетами, бо в цьому уряд бачить протиурядову пропаґанду.

КАПІТАЛІЗМ, А НЕ СОЦІЯЛІЗМ.

ПЯТЬЛІТНІЙ ПЛЯН ВІДБУДОВИ ІНДУСТРІЇ В РОСІЇ Є ЦІЛКОВИТО КАПІТАЛІСТИЧНИЙ.

БЕРЛІН (Німеччина), 9. грудня. — Після довшого перебування та студій у Росії повернувся до Німеччини відомий професор і знавець російської історії та російського життя, професор Геч. Він говорить, що буття комуністичної влади залежить тепер виключно від переведення в життя пятьлітнього пляну розбудови індустрії. Геч стверджує, що цей плян є типово капіталістичний і нічого спільного не має з соціялізмом, хоч у Росії й досі є богом Маркс, а пророком його Ленін.

Тяжко сказати, що буде з пятьлітнім пляном, але дотепер, не зважаючи на всі старання влади запровадити колективні господарства, їй пощастило лише 4% хліборобського населення обєднати в колективах, хоч над цим комуністи працюють з першого дня свого приходу до влади.

ТУРБОТИ ПРО ВТІКАЧІВ З РОСІЇ.

ДЛЯ СВОЇХ РЕЕМІҐРАНТІВ-КОЛЬОНІСТІВ ГРЕЦІЯ МУСИТЬ БУДУВАТИ НОВІ МІСТА.

АТЕНИ (Греція), 9. грудня. — Грецьке правительство оголосило інтернаціональний конкурс по будуванню двох нових міст у Греції. Міста ці призначуються для тих Греків-кольоністів, котр вже приїхали з Росії в кількох тисячах і котрих сподіваються ще.

Це втікачі Греки-хлібороби, котрі не витримали економічних відносин під большевиками й були змушені, як і инші кольоністи-чужинці, реемігрувати до своєї старої батьківщини.

ПОЛЬСЬКЕ ПРАВИТЕЛЬСТВО ЗРЕЗИҐНУВАЛО.

ВАРШАВА (Польща), 9. грудня. — В соймових колах сподіваються, що президент Мосціцький покличе до себе на нараду, в справі утворення нового правительства, лідерів соймових фракцій. Думають, що будуть зроблені спроби сформувати компромісовий кабінет міністрів, який задовольнив би сойм та Пілсудського.

З можливих кандидатів на міністерські становища називають: на становище премієра — посла до Москви, Патека, на військового міністра — ґенерала Сосновського й на міністра внутрішних справ — бувшого премієра Бартля.

ГУРАҐАН В ЕВРОПІ.

ЛОНДОН (Анґлія), 9. грудня. — Над Европою пронісся страшний гураґан. В морі біля берегів Анґлії, Франції та Італії загинуло багато рибальських суден, човнів та кілька великих тягарових і пасажирських пароплавів. Величезні трансатлянтійські пароплави приходять з Америки зі спізненням на 20—30 годин.

Бурхливі хвилі викидають на береги багато бервен та ріжних річей із загинувших та потонувших суден. Два анґлійські воєнні кораблі загинули біля берега Анґлії. Шкоди, заподіяні гураґаном, годі обчислити.

НАПАД ПІРАТІВ.

ГОНКОНҐ (Китай), 9. грудня. — На анґлійський пароплав, котрий плив до Гонконґу з 300 пасажирами, напали китайські пірати. Вони всіли до пароплава як пасажири. На морі старалися захопити пароплав у свої руки, але не змогли, бо стрінулися з геройчним відпором залоґи пароплава. Бачучи, що не можуть захопити в свої руки пароплава, вони підпалили його, чим викликали ще більшу паніку між пасажирами. Багато з пасажирів кинулися до ратункових човнів, але перекинулися й втопилися в морі.

Підчас бійки з залогою корабля зістало 12 людей вбитих. На радіотелеґрафічний зазив пароплава зявилося два британійські торпедовці, які вратували корабель від остаточної загибелі та арештували всіх піратів.

ПОВСТАНЦІ ПЕРЕМАГАЮТЬ.

ШАНҐАЙ (Китай), 9. грудня. — Повстання в Китаю поширюється все на нові терени. Тепер вже повстанці загрожують більшим приморським містам, де скупчено багато европейців. Сподіваючися скорого захоплення повстанцями цих міст, Европейці приготовилися до евакуації звідти на пароплавах.

Ґенералісимус і президент републики, Кай Шек, спростовує чутки, що він думає зрезиґнувати зі свого становища. Навпаки він говорить, що готується до дальшої та впертої боротьби з ґенералами-бунтарями.

„SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDFD 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.
Edited by Editorial Committee.
Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 6, 1911, under the Act of March 8, 1879.
Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES: Three cents a copy.		ПЕРЕДПЛАТА: Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates:		В Джерзи Сити і Заграницею:	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$ 2.75

За оголошення редакція не відповідає.
Телефон „Свободи": 498 Montgomery. Тел. У. Н. Союза: 1838 Montgomery.
За кожду зміну адреси платиться 10 центів.
З Канади належить висилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Oorder.
Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

БЛАГОРОДНИЙ ПОРИВ

З серця і патріотичних почувань американських Українців вийшла думка, щоби побудувати у Львові Дім Українських Інвалідів. І то побудувати коштом американсько-української іміґрації.

Та думка принялася. Нізвідки не чути, щоби проти неї підносив хто який протест. Виходить отже, що вона є дійсним виявом дійсних почувань американських Українців. І інакше не могло не бути. Бож ціль така гарна, що захоплює кождого, у кого є тільки розуміння ваги традиції. Цеж хочемо будувати захист для тих, що згідно з тим, як співали у нашім національнім гимні, пішли класти душу й тіло за нашу свободу. Та сталося так, що вони, себто наші інваліди, не загинули, а вернули — каліками. І ото для тих свідків слави нашої минувшини хочемо збудувати Дім Українських Інвалідів.

Старий край не може виконати того завдання. Хоч як дорожить нашими інвалідами, не годен їх навіть приодіти, нагодувати та лічити. Бо в краю убожество, а дотого окупантська влада переслідує всяку допомогу, збирану для інвалідів.

Все це відоме українській іміґрації в Америці. І те саме склонило нас до того, що ми взялися поставити у Львові Дім Українських Інвалідів. Той дім має бути живим свідком тої нашої жертвенности, якої ми звідси ніколи не жалували, коли ходило про допомогу визвольним змаганням Рідного Краю.

З дотеперішних проектів найкраще підходить нам той, що можна набути гарну віллю з огородом, де можна примістити інвалідів і ремісничі варстати. Кошти такого дому виносилиб приблизно: $40,000. Це є найменша сума, за яку можнаб мати дім, якогоб нам, американським Українцям, не повстидатися і який міг би стати віковою памяткою, яку мило булоб оглядати нам чи нашим дітям, колиб навідалися до краю. Це був би дім не великий, але все таки гідний.

Не тільки в Америці, але й у старім краю вже всі знають, що американські Українці задумують побудувати Дім Українських Інвалідів. Там у Львові є вже навіть наших $20,000 в готівці, зібраних на ту гарну ціль. Бракує тільки ще других $20,000, а може й дещо менше. Ходить отже тепер о те, щоби ми не зволікали з тою справою, а показали себе дійсно благородними й щедрими. БО ЩЕ НАС СТАТИ НА $20,000. ЧЕЙЖЕ Є ЩЕ МІЖ НАМИ КІЛЬКАДЕСЯТЬ УКРАЇНЦІВ, ЩО НЕ ПОЖАЛУЮТЬ ПО $100. Є ЩЕ Й ДОВОЛІ ТОВАРИСТВ, ВІДОМИХ З СВОЄЇ ЖЕРТВЕННОСТИ. ТОЖ ВОЗЬМІМСЯ ДО ДАЛЬШИХ ЗБІРОК. ПОКАЖІМ СЕБЕ ДЖЕНТЕЛЬМЕНАМИ. БО ЦЕ НЕ ЖЕБРАНИНА, А ДЖЕНТЕЛЬМЕНСЬКИЙ ДАР.

ВАСИЛЬ ЄМЕЦЬ В РЕДАКЦІЇ „СВОБОДИ".

Пароплавом „Іль де Франс" приїхав до Америки знаменитий український бандурист, професор Василь Ємець. В розмовах з редакцією він росповів деякі цікаві моменти зі свого життя та накреслив коротко своє завдання в Америці.

Музикою я почав цікавитися ще з дитячих років, коли сам собі робив з дощечок „скрипку", натягаючи на неї „струни" з сурових ниток. Українські пісні та обрядові звичаї на мене завжди робили велике враження. Але найсильніше враження на мене справляли наші народні співці: лірники та кобзарі. Ці співці були завжди бажаними гістьми в мойому рідному селі на Харківщині. Урочиста тиша, з якою слухалося їх пісень, сама постать обвішаного торбинками сліпого кобзаря, сльози моєї матері та инших слухачів, а особливо звуки бандури так ділали на мене, що я забувався. Мені здавалося, що я робився легким і звуки кобзи несли мене кудись в невідому височінь.

Зацікавившись в юнацьких літах українським національним рухом, я ще з більшою увагою слухав кобзарів. Якось слухаючи одного з найкращих українських кобзарів, у мене блиснула думка купити собі кобзу та спробувати грати на ній. Тоді бандура була заборонена російським урядом. Лише ще якось допускалася гра на ній сліпців-жебраків. Батько боявся, щоби я не накликав собі якої біди, коли почну грати на бандурі, бо тоді я ходив уже до ґімназії. Він заборонив набути мені бандуру й не дав грошей, хоч сам дуже любив бандуру. Але я його не послухав. Зібравши собі гроші, які я заробив приготовленням неуспішного учня, я купив собі кобзу. Тоді я був уже в семій ґімназіяльній клясі.

Навчившись самотужки грати на бандурі, я вже за рік, а саме в 1911 році перший раз виступив публично з грою на ґімназіяльній вечеринці, де відограв і проспівав вірш Шевченка „Розрита могила". За це мене трохи не викинули з ґімназії. В 1913 році я, заходами великого прихильника кобзарського мистецтва, Богуславського, поїхав на Кубань, де вчив гри на кобзах українських козаків. Потім знову вернувся на Україну й тут старався завжди знайти собі учнів на бандурі, щоби як найширше поширити цей чудовий національний інструмент. Все частійше виступав на публичних концертах на Україні та в Москві, а в 1914 році мені припала честь репрезентувати українське народне мистецтво на великому всеславянському концерті в Москві.

Підчас революції 1917 року довелося більше працювати на полі культурно-національного відродження українського народу та віддавати всі свої сили тій праці, яку я провадив на ріжних посадах в центральних державних орґанах. Звичайно бандури я не покидав і при кождій нагоді виступав з нею публично.

Тяжка збройна війна українського народу за свою державність покликала й мене стати в лави активних борців. Не будучи військовим, я рішив своєю бандурою піддержувати дух войовничости нашої армії, викликати запал лицарства серед наших козаків, пригадуючи їм прекрасні часи минулого українського лицарства. Я побував майже у всіх військових частинах, стараючися принести їм розраду, потішити й підтримати на дусі змучених і скалічених борців. За це мене пізнійше нагороджено лицарським орденом української армії „Залізним Хрестом".

Опинившись на чужині, разом з рідною армією, я скоро переїхав до Чехословаччини, де вступив до празької консерваторії для дальших і вищих музичних студій, а також утворив свою кобзарську школу. Скоро з неї я випустив у світ кілька молодих українських кобзарів та заснував закордонну українську кобзарську капелю. З нею я давав кілька виступів у Празі й поза Прагою. Ця капеля здобула собі признання чужинців, а славу українській музиці. Потім сам відбув подорож на Закарпаттю, де дав понад 40 концертів. Там серед наших, братів „Карпаторосів" кобза викликала надзвичайне зацікавлення й багато прислужилася до піднесення національної свідомости. Це не подобалося москвофілам та чеському урядови й мені довелося забиратись із Закарпаття.

З осени 1926 року я перебував у Парижі, де також мав кілька учнів до гри на бандурі та давав свої концерти серед Українців та у великих концертових галях для чужинців. Виступав я у Франції та в Бельґії, чим викликав зацікавлення серед чужинців до української музики та до нашого національного музичного інструменту бандури. Ось кілька прикладів, як чужинецька преса писала про мої виступи:

Франція: газета „Музичний Курєр" в числі 1. за 1929 р. пише: „...Це п. Василеві Ємцеві випало на долю прославити український народній інструмент, з яким він не розлучався з дитинства, зробившися незвичайним віртуозом, не зважаючи на трудноці гри на такім многострунним інструменті, як бандура. У всіх мельодіях, які нам були представлені, п. Ємець дав доказ поражаючої віртуозности й глибокого музичного чуття, чим і можна пояснити його величезний успіх. До речі, це він сам аранжував усі мельодії й, треба сказати, дуже добре"...

Ґазета „Комедія", ч. 5868 з 1929 р. пише: „...П. В. Ємець, український віртуоз, видобував з бандури такі чарівні звуки, такі зворушаючі ритми, що, здавалося, нібито були не тремтячі струни, яких пальці так ніжно торкалися, лише сама душа України, що прилетіла до нас у ніжних гармонійних передзвонах кришталевих дзвіночків".

Бельґійський часопис „Льеж Юніверсітер" з 13 травня 1927 р. пише: „...П. В. Ємець виконав на бандурі, цікавім та пречудовім інструменті, старі мельодії українських степів та річок, що збуджували спомини тих часів, коли сліпі кобзарі мандрували по Вкраїні, збуджуючи в глибині народньої душі память і любов до геройських вчинків.

„Ми зобовязані панові Ємцеві за так багато хвиль солодкого забуття, хвиль, повних великої та чаруючої краси... Нам здавалося, що саме серце якось стискалося лагідніше й ніжніше, будучи схвильоване переживаннями, які викликала ця музика".

А ось, що воворять наші суворі вояки про музику бандури: „Команда II Галицького Корпуса, ч. 1644. До п. Василя Ємця й дир. Йосифа Стадника. Постій дня 15 вересня 1919 року. На основі дозволу Начальної Команди Галицької Армії ч. 282 з дня 7 вересня 1919 р. дали Ви на фронті для частин II Галицького Корпусу три безплатні концерти: 12, 13, 14 вересня с. р. Прекрасною думою, піснею, сдушевленою деклямацією принесли Ви розраду нашим стрільцям, піднесли їх на дусі, дали сил до дальшого бою. За це правдиве патріотичне діло складаю Вам іменем II-го Галицького Корпуса щиру подяку. (Підпис)".

До Злучених Держав я приїхав найбільше за старанням пана Кочана, за що складаю йому глибоку подяку. Передовсім я хочу тут познайомити своїх земляків з нашим національним чудовим інструментом, бандурою, який в памяти й серці кожного Українця збуджує так богато дорого з героїчної минувшини нашого народу. Хочу, щоби наша еміґрація в Америці пізнала, який великий художній скарб має наш нарід у музиці — бандуру.

Крім того постараюся знайти шлях до виступів перед широкою американською публикою, щоби перед чужинцями показати ще один дорогоцінний скарб українського народного мистецтва й тим піднести славу українського імени. Коли я осягну ці одинокі завдання, що поставив собі з приїздом до Америки, то я буду почуватися щасливим.

НЕ ЗАБУВАЙТЕ ЗА СИРОТИНЕЦЬ-ЗАХИСТ У. Н. СОЮЗА.

Лікар: Якжеж там вашому чоловікові, пані?

Жінка: О, вже богато ліпше, пане доктор! Нині снилося йому, що бив мене!

НА БІЖУЧІ ТЕМИ.

СОЦІЯЛІЗМ В АМЕРИЦІ?

У Бруклині, Ню Йорк, виголосив оноді Джан Доґдейл, співредактор англійського тижневика „Спектейтор", відчит на тему: Чому англійська молодіж схиляється до партії праці?

Природно, він мусів звернути увагу на те, що американська молодіж не схиляється до ніякої партії праці, соціялізму, комунізму й тим подібних течій. Він сказав про сю ріжницю між молодіжжю Англії й молодіжжю Америки:

„Колись може прийде час, що й в Америці будуть правити робітники, але се ще далекий час. Ви занадто богаті. Америка ще не потребує ні партії праці ні соціялізму".

СВОБОДА НАУКИ ПІД БОЛЬШЕВИКАМИ.

Чи Росія дає добру освіту молодежи? — питається Освалд Ґарисон Вілярд, редактор нюйорського тижневика „Нейшен", що частенько кидає очко до большевиків.

Вілярд відповідає: Здається не можна назвати ідеальним образованнєм, коли совети пробують замкнути діточий мозок на все те, що не дозволене советами. Свобідне модерне образованнє вимагає свобідного ходження по всіх полях, досліджування кождої думки в моральности, господарці, штуці правління. Для такої свободи в Росії люде мають мало зрозуміння.

СВОБОДА ПРЕСИ ПО МОСКОВСЬКИ.

Пише Вілярд:

„Коли ми, члени Американсько-російської Торговельної Палати, приїхали до Харкова, то нас там привитали члени Українського Літературного Товариства. Голова товариства говорив: Витаємо вас, члени американської преси, при приїзді до краю, що має найсвобіднішу пресу в світі." Ми приняли кинений визов, себто стали випитувати, як то українська преса свобідна. Скоро показалося, що свобода преси обнимає лише тих редакторів, що прихильні большевикам, зовсім як Мусоліні дає волю тим редакторам, що визнають фашизм, а душить усе инче, чого він не хоче бачити в друку; словом, свободу мають тільки ті, що готові подавати Італійцям до відома частину правди.

„Коли я спитав свого українського приятеля, чи мені дозволилиби видавати українську „Нейшен" у Харкові, країні „найсвобіднішої преси в світі", та виступати проти большевиків, він мені відповів: „Ми вам дозволилиби видати тільки одно число й то все". Я спитав його, чи українські протикомуністи можуть видавати друком свої погляди, а він відповів: „Ні, ми не дозволимо, щоби горсточка противників, що не має навіть 5 проц. українського населення, нарушувала поступ краю". Тоді один Американець, що сьому прислухувався, кинув йому визов: „Коли так, то ви мусите признати, що Америка має право здушити цілу існуючу комуністичну пресу в Америці, бо в Америці всі комуністи разом не мають і 5 процентів всього населення". На се йому відповіли, що коли большевикам будуть далі завдавати такі клопотливі питання, то большевики перестануть з Американцями говорити!... Се відкриває безнадійну етичну суматоху".

БОЛЬШЕВИКИ, А ЦАР МИКОЛА.

Свою статтю закінчує Вілярд словами: „Зі всім своїм бажанням мира, справедливости, свободи й рівности для народоробітників дають поп[illegible] і великі користи методи Цезара, Кромвеля, Франца Йосифа, Миколи й Мусоліні".

Міґуель де Унамуно.

СОЛІТАНЯ

Солі, Солітаня,
Вете а ля монтаня
Діле аль пастор
Ке траіґа буен соль,
Пара гой и па маняна
И па тода ля семаня*)

(Співанка більбайських дітей).

В Артекале, в Пендерії або при якійнебудь иншій з сімох улиць була селянська крамничка, перед якою приставали Замудіянки з ослами. Крамничка виходила на вузьку вулицю. Прилавок, повнісенький червоної, синьої, зеленої, сірої та пестрої матерії на юбки та спідниці, затарасовував вхід до камяниці. Понад сплощеними, кривими дверима висіли штани, сині блюзи, шиті шлийки, в сині та червоні пружки, пестро-яскраві корсетки, завішені за оба кінці, баскійські шапки й ще богато иншого. Все це колихалося на північно-західнім вітрі, що дув улицею наче рурою, та перемінювало вхід до камяниці в аркаду, що ледви видно було невеличкі дверці. Селянки ставали посеред дороги, говорили, підходили ближче, пробували крам і ще раз оглядали його, потім знову говорили, відходили, завертали, входили, казали показувати собі, торгувалися, ішли й ще раз верталися, знову торгувалися та вкінці купували. Прилавок, що влискувався у мутному блеску, був перевантажений матеріялами. Понад прилавками холіталося два крила дверей, які можна було підносити вгору та ґачком зачіпати до стелі. Цими дверми замикався прилавок і вони заслонювали вид. У середині, в отвореному роті цього калейдоскопу задихало полотном і вохкістю з усіх кутів, а по всіх углах накопичено було матерій та одягів, згрібного полотна на покутницькі сорочки, купи баскійських шапок. Усе це лежало в милому непорядку на землі, на лавках і на стояках. Біля вікна, крізь яке продиралося тьмаве та невеселе світло цієї провінції, на столику коло каламаря були Дон Рокові книжки.

Крамниця була повнісенька селянського краму. Свіжим змислам селян подобалися живі, крикливі барви. Вони шукають веселих симфоній красок червоної із зеленим і синім, а широкі, огнисто-червоні лиця селянських дівчат здається палають до тих великих, пестрих хусток. У цій крамниці був усякий крам для змислів зору та дотику, як цього вимагає людина, що їсть очима, рукою й ротом. Ніколи ніхто не бачив краму веселіших, крикливіших і свіжіших красок, накопиченого в одній крамниці, що була би сумніша, мовчаливіша та з більш тепловатим холодом.

До тої крамниці з одного боку притикала шевська робітня з усіми виробами в порядку, а по другім боці цукорня, з якої заносило воском.

Із того схову пестроцвітого краму виставляв голову слимак-людина, що вохкий, укритий, мовчки, крок за кроком тягне за собою свій домик, незамітно посувається вперед і оставляє за собою слизистий слід, що хвилину влискується до сонця, а потім зникає.

Дон Роке де Аґуіреґоікоа й Аґуіребекуа, на прозвище Солітаня, був звідкись там, із котрогось із тих сіл, що звучать наче чоріеріко або якось подібно, коли вже не походив із околиці Аріґоріяґи. Невідомо, коли виринув у Більбао, ні коли був молодий, як він узагалі колись був молодий, тай не знав зовсім певно, як і чому оженився. Хоч, що правда, було йому зовсім ясне, коли оженився, бо з того часу почалося його життя. Говорять, що буцімто якийсь вуйко приніс його з села до Більбао, щоби він переняв крамницю. Довгий, товстий та кріпкий ніс, звисаюча долішня губа, в тіни довгих бров погаслі очи, старанно виголений, пізніше лисий, великі руки, а ще більші ноги, так він виглядав. В ході трохи похитується.

Його жінка, Руфіна де Бенґоечебарі и Ґоікоечезара, була також відкись із тих сторін. Одначе вона закліматизувалася в Артекале — вивірка, балакуча, а хитра, наче чорт. Приборкала чоловіка, якого любила за його доброту. Солітаня був такий нещасливий! Благословенний від Бога, янгол, лагідний наче вівця, витревалий наче собака, терпеливий наче осел.

Вода, така, що одну землю робить урожайною, иншу замінює в неврожайну ріллю. Вохкий вітер, що дув понурою вулицею, справляв, що дух дони Руфіни кис і ріс угору, а дух дон Роке ржавів і порохнявів.

Дім, що в ньому загніздився дон Роке, був старий-старезний. Мав деревляні балькони. Фронт мав такий траґікомічний, який лише можна собі уявити. Сміявся веселими крамничними дверми, а сумними плакав. До того ще був такий вохкий, що на стінах виступив гриб. Солітаня день у день ішов угору вузкими, вохкими та темними сходами із счорнілим поруччам. Де инший був би скрутив собі вязи, він ступав у темноті та не зашпортувався і не переступав ні одної сходи. Коли він так помало та спокійно йшов нагору, дріжали сходи з любови під його ногами і він обіймав їх у темряві.

Для Солітані всі дні й усі години все були однакові. Він уставав в 6-тій годині, в 7мій сходив на діл у крамницю, в 1-шій годині обідав, так коло 9-тої вечеряв, около 11-тої лягав спати, обертався до жінки спиною, звивався наче слимак і покріплявся у сні.

Глибоко в морі губки живуть щасливо.

Що дня молився з чоток і повторяв Богородице Діво, наче сверщок і море, що в кожду пору повторяють свої одноманітні пісні. При „Аґнус" мусіли все звертати йому увагу, що „молися за нами" вже скінчилося. Він із інерції все ще говорив „молися за нами". Коли Солітаня часом виїмково не молився з чоток, то спав зле, його мучили змори. В неділю молився в Сантяґо тай це було для Солітані надзвичайною приємністю з темряви церкви чути, як инші голоси враз із ним хором гугнявіли раз ураз „молися за нами".

В неділю мав крамницю відчинену до дванацятої години вполудне, а коли пополудні не було боґослуження та коли була гарна погода, вибиралися до Беґони. Там молилися „Богородице" тай все подивляли тісамі речі, які тому, благословенному від Бога, все здавалися новими. Вертали до дому, а Солітаня повторяв:

— Яким чудовим повітрям віддихається там!

Ішли беґонськими сходами вгору. Прошак просив плаксиво-святочним голосом:

— Уявіть собі, благородний пане, цю страшну темряву, в якій я бачу себе... Пресвята Діва Беґонська хай буде з вами, благородний пане...

Солітаня дав йому два куарти та казав видати собі три очавос*). Кілька кроків дальше знову инший:

„Коли колись станемо на Страшнім Суді!..."

Солітаня дав йому одного очаво. Потім жива старенька бабуся:

— Подайте шажок, ласкавий пане...

Знову один очаво. І знову кілька кроків, а там дідусь із довжезною білою бородою, синіми окулярами, скулився в куточку, з собакою, та простягнув руку. А инший показав суху, чорну, брудну, окалічілу ногу, по якій лазили мухи. Знову два очаво. Спаралізований юнак просив по баскійськи. Цьому дав Солітаня одного куарто. Це все зворушувало його дуже, а в душі чув він полевий воздух, зелений наче його блюза, сільський воздух, димисті хати та випари, апетит на кукурузяний хліб. Це чемаче викликало в його душі та наче з фонографу виходячи, пригадувало співи дівчат, скрипіт возів, рев волів, кудкудакання курей та пікання пташок, щось, що в нутрі людини-слимака творило осад, наче пил, пересичений вохкістю вулиць і хат.

Солітаня та прилавок розуміли один одного й любили. Солітаня спирав на ньому схрещені рамена та приглядався дітям, що гралися в рові та влазили в брудну воду. Часом увагу Солітані звертав четар, що заложив ногу за ногу. Солітаня бачив його, хоч не дивився, та хитав головою, щоби зігнати муху.

(Далі буде).

*) Солі, Солітаня, | Иди в верховину | Скажи пастухові, | Хай принесе добре сонце | На нині та на завтра | І на цілий тиждень.

*) Еспанські гроші (мідяки), що вже не курсують: 2 куарти=4 чентімос; 3 очавос=3 чентімос.

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ.

ЙОНКЕРС, Н. Й.

Свято української державности.

Згідно з традиційним звичаєм святкувала Йонкерська Громада Першого Листопада при співучасти Співацького Товариства „Боян".

Свято зачалося поминальним богослуженням у місцевій церкві, в якій о. Споліта-кевич виголосив слово про наших борців, котрі вже в могилах, і тих, що ще живими остались, себто про наших інвалідів-калік, порівнюючи їх до євангельського Лазаря. Красноріччиві слова посипалися над укритою зеленю стрілецькою могилою не даром, бо збірка при панахиді принесла $104, які призначено на допомогу інвалідам.

Святочний концерт відбувся в Словенській Галі. Почався о год. 5. вечером. Простора галя була битком набита. Балькон був рівнож заповнений. Вже по тім пізати, що Листопадове Свято стає в Йонкерс з кождим роком більш популярним. Ніхто з свідомих Українців не викручувався дома, хоч він падав, а таки на свято прибув.

В першій части відспівав мішаний хор під дірігентурою дяко-учителя М. Фатюка пісні Стеценка, Гайворонського, Ярославенка й Купчинського. Як завжди, так і сим разом вивязався хор і його дірігент з свого завдання як найкраще. На сцені бачили ми біля співаків стрільців у мундурах Галицької Армії. У другій части концерту виголосив святочну промову д-р Мишуга, навязуючи її до геройства тих борців, яких ділам треба завдячувати відновлення державної традиції.

Потім на сцену вийшли діти з своїм учителем М. Фатюком. Повно їх було, того квіту, що аж серце раділо глядіти на сцену. А співали гармонійно й милозвучно.

Скрипкове сольо віджграла п-на К. Різничок, а акомпанювала їй Мисс Мей Джанстан. Молода скрипачка має перед собою будучність.

Наша співачка, А. Семчич і М. Семчич, відспівали два дуети, а голосочки їх звеніли як срібло. Тісамі співали ще в терцеті разом з п-ною Ю. Гаврильчак. Мужеський терцет відспівали громадяне: В. Мандий, П. Гаврильчак і В. Різничок.

Велику несподіванку і загальну радість справила всім мала школярка К. Верес своєю чудовою деклямацією „Розмова Хрестів".

В третій части спів мішаний хор, проспівавши шість пісень ріжних композиторів.

Дуже добре акомпанювала до співів п-на Р. Вандзіляк.

Свято закінчилося відспіванням національного гимну. На загал випало воно дуже гарно.

А гарно випало ще й з того боку, бо принесло гарну жертву для Рідного Краю. Ото при панахиді зібрано $104, а чистий дохід з концерту виносив по оплаченню видатків $150.

Кромі того зприводу Листопадового Свята призначив наш патріотичний Український Горожанський Клюб при 29 Джексон Ст. на боєвий фонд $50. Той самий клюб памятає при кождій нагоді за боротьбу на рідній землі й симпатизує з нею не тільки на гарних словах, але й на добрих ділах. Не так давно вислав він до Обєднання $57, рівнож на допомогу Рідному Краєви. Це гарний примір для инших українських клюбів в Йонкерс, бо давати краєви допомогу, значить національно жити.

В той спосіб Йонкерська Громада призначила $300 на край з нагоди 11 річниці відродження української державности в Галичині. І минулими

роками не відбігали ми далеко від зібраної тепер суми. З того видно, що в громаді є здоровий національний дух.

Збірку в сумі $300 вислано до краю через Обєднання з таким призначенням: $100 на будову Дому Інвалідів від парохії св. Михаїла, $100 на допомогу інвалідам, а по $50 політичним вязням і на допомогу боєвій акції.

Місцевий.

РАЧЕСТЕР, Н. Й.

Громадське життя.

Довший час з нашої громади нема ні слуху ні духу. Про наше життя не чути, мовби ніхто нічого не робив і ніякого руху в громаді не було.

Тому хочу кількома словами розповісти плян нашої роботи на будуче, а заразом дещо сказати про минувшину.

Кожному нашому громадянинови відомий наш громадський хор, котрий приніс немало користи і слави нашій громаді та взагалі нашій загальній справі.

Згаданий хор тепер знову зачав по літній перерві свою роботу. Він вивчує свої співанки, готуючись до виступу. Однак трохи не вміють наші громадяне взагалі, а співаки зокрема, розуміти, цінити й поважати таку організацію як хор. Дехто через образу, инший з недбальства, занедбують свою організацію. Хоч дириґент хору віддає свій труд майже за дармо.

Минувшина хору була блискуча. Тому треба, щоби самі співаки подбали, щоби будучина була ще краща, бо при помочи хору ширится українське імя, українське слово, пісня і т. д.

Обовязком людини, котра почуває себе патріотом, а може співати, є йти в хор.

*

Довший час у нас крутяться з будовою Українського Дому. Памятаю, що ще десь біля чотирнайцятого року ту справу порушували, для чого закладали комітети, оглядали будинки й на тім кінчалася вся робота.

І так пройшло тією самою дорогою кілька комітетів будови Народного Дому. Врешті-то одне Союзове товариство „Вільних козаків" взялося само за роботу й закупило майже в середині міста місце з двома домиками, з думкою, що тепер можна буде збудувати Український Дім.

Але справа знова затягнулася з будовою на довгий час. Знову зачалися переговори, комітети й знова проволока з будовою. Час минав і справа з будовою застарілась, а потім одним місце під будову не сподобалося, другим ще щось і знови комітетом так сталося, як з попереднім.

Передумали цю справу члени товариства „Вільні козаки" і рішили набуте місце продати, а купити десь друге на головній улиці. — Як кажуть, у козаків горяча кров у жилах, як врадили так і зробили. Закупили при Джозеф евеню велику лоту за суму десять тисяч долярів. Це місце дуже відповідне. Вono має ширину шістьдесять вісім стіп, а довжину триста пятьдесять. Кажуть, що з весною зачинають будову дому, котра мала б коштувати коло пятьдесять тисяч долярів. Однак годі дивитися громаді, як горстка людей кладе жертви для громадського добра, а треба, щоби ми, громадяне, започатковане діло піддержали громадою.

Д. Дуда.

ШИКАҐО, ІЛЛ.

Гуртуймося у горожанські клюби.

Прийшов час, коли вже наші імігранти приходять до переконання, що нам усім треба вибирати горожанські папери і ставати американськими горожанами, а ставши ними, гуртуватися у горожанські клюби.

Перше ми думали вертати у рідний край. Та окупантська влада відобрала нам не то охоту, але дуже часто й можність вертати. Дотого ми бачимо, як на кождім кроці вимагають від робітника горожанських паперів. Хто не є горожанином, тому тепер важко дістати роботу. Це зрозуміли Українці й почали громадно ставати горожанами і гуртуватись у свої горожанські клюби.

В Шикаґо маємо 8 горожанських клюбів, які мають понад 1,200 членів. Кождий клюб має свій чартер, зарекордований на імя „Юкрейнієн Америкен Ситизенс Клюб", з малим додатком, щоби можна розріжнити один клюб від другого.

Тих вісім клюбів творять Український Центральний Лігу при републиканській партії. Головним предсідателем є гром. Л. Білянський. Головна управа повідомляє час до часу клюби про ріжні справи через своїх відпоручників.

В справі перепису Центральний Комітет поробив заходи через п. Массера, репрезентанта републиканської партії з т. зв. Чужинецької Групи, а рівнож і через инших визначних републиканських політиків. Центральний Комітет намагається бути в тісному звязку з провідниками републиканської партії і через них впливати, щоби американські Українці добилися в американськім політичнім життю того місця, яке їм прислугує відповідно до їхньої чисельности. Та щоби це осягнути, треба виказати нашу організаційну силу. А щоби її мати, треба організуватись у горожанські клюби, чи там ставати членами вже зорганізованих клюбів. До таких клюбів треба нам всім вступати, без ріжниці на наші політичні чи релігійні переконання.

Український Горожанський Клюб на Савт Сайд взиває отсим Українців, щоби вступали до його гуртка й поперли добру справу.

За Уряд: **М. Томашівський**, голова; **М. Маґдяк**, касієр; **П. Щербатий**, секретар.

ВОТЕРВЛІТ, Н. Й.

Листопадове Свято.

У нашій громаді, відколи я прийшов на посаду дякоучителя, святкується торжественно листопадове свято. Тихо й спокійно уряджується. Такі концерти богаті, що ними дійсно можна вдоволити критиків.

В першім році немало мене здивувало, коли я побачив на салі дуже нечисленну публику. А коли я довідався про все те, що та громада переживала, то успокоївся, бо був певний, що на слідуючий рік в просторій галі певно буде мало місця для патріотичного народу. Прийшов слідуючий рік, а з ним і черга на велике свято. Програма концерту була богата, ріжнородна, а історія з „патріотами" та сама повторилася.

Прийшов і цей рік. Співацьке товариство урядило концерт на неділю, 3-го листопада, з богатою програмою, а наші голосні „патріоти" сиділи при килішку й будували „славну Україну" язиками. Вони реформували всі установи, будували школи народні, громи сипали на провідників народних, бурили католицьку церкву, касували папу римського, Італія і т. д. А в той час на концерті неслася могутня, голосна пісня: „Що то за грім", „Ой три шляхи", „Чого мені тяжко", „На городі коло броду"; кантата Івана Франка „Розвивайся, лозо, борзо" й богато инших. Виголошувалися відповідні до свята поеми нашого безсмертного пророка Тараса Шевченка, дзвеніли мило сумні пісні шкільної дітвори: „Йде січове військо", „Ой впав стрілець", „Плинь, наш Дністре", „Наша славна Україна" і т. д.

Сльози промивали очі й яснійше бачилося червону заграву, а за нею ясний промінь будучого, а „патріоти" бавилися та політикували по своїх норах.

Тих кілька коротеньких заміток пишу з жалем до цьвових наших „патріотів", які уважають себе за націоналістів, републиканів, а не соціялістів чи большевиків-комуністів, а міжтим так мало виявляють зрозуміння до такої великої хвилі як національне свято.

Нехай та моя гірка, але щира правда прояснить уми всім тим, що уважають себе великими патріотами, бо не словами, але ділами вони мусять показати патріотизм і працю для нашої коханої України. Не прапорчик в руці з матерійки, але віддаймо для неї все, що маємо.

Теодор Яворський.

НЕ ЗАБУВАЙТЕ ЗА СИРОТИНЕЦЬ-ЗАХИСТ У. Н. СОЮЗА.

Дешевий готель.

— Скільки коштує у вас кімната за добу?

— На першім поверсі пятнацять долярів. Кожен вищий поверх пять долярів менше.

— То прошу мені дати кімнату на четвертому поверсі.

*

— Що за клопіт маю з тим пежитом! Увіть собі, вже третю пару штанів знімаю нині!

— Що? Хіба хусточок до носа?

— Ні. Штанів. Як лише пчихну, ґузики відриваються мені.

БЛ. П. С. ЯДЛОВСЬКИЙ СПОЧИВ НА РІДНІЙ ЗЕМЛІ.

(Горлиці. Спровадження тлінних останків бл. п. Семена Ядловського на Лемківщину і його похорон).

Перед кількома місяцями помер на Закарпатській Україні в Мукачеві на серцевий удар передовий діяч американської еміграції, бл. п. Семен Ядловський. Редакція „Свободи" й Український Народний Союз думали, якби то померлого ненадійно діяча спровадити до Америки. Але лемківське українське громадянство і родина покійного бажали спровадити його тлінні останки до рідного села, що по мозольних старанях родини і сталося. Але вагон з тілом небіщика появився в Горлицях так скоро і несподівано, що не було часу повідомити не лише львівську українську громаду, але навіть не було часу повідомити сусідів. Та всеж таки похорон випав величаво, бо перемінився у велику українську маніфестацію. То Лемківська Волость хоронила одного зі своїх найкращих синів. А дивна річ. Того самого дня, 8. листопада (в день св. Димитрія), Волинська Земля справляла у Львові похорон свому великому громадянинові, б. сен. Мих. Черкавському. Погода дописала. Народу зійшлася велика сила і то не лише місцевих, але й із сусідніх сіл. На кілька годин перед похороном спроваджено труну до церкви і точно в 3-тій годині попол. почалося похоронне торжество. До панахиди стануло шість священиків, а саме: о. декан Ю. Плешкевич з Маластова, місцевий парох о. М. Хомачек, о. проф. В. Ардан із Жлині, о. Й. Злупко з Гладишова, о. І. Ринявець з Регетова і о. М. Соболевський з Устя. Над домовиною в церкві виголосив високо-патріотичне слово місцевий парох Ходачек, а по відспіванню панахиди рушив похоронний похід на кладовище. Перед домовиною йшла численна процесія і несено вінці. Вінець від громадянства з написом „Великому Громадянинові" на жовто-блакитних лентах несли: Василь Адамцьо, місц. нач. громади, М. Цюрик, нач. гром. з Луга, і місц. громадський писар Антоній Павчик. Вінець від школи з написом „Синові України" несли шкільні діти, які поступали рядом під проводом учителів. Решта вінців була на домовині. Над могилою виголосили прощальні промови о. декан Ю. Плешкевич і п. Перейма, директор місц. школи. Похорон скінчився пізно вечером.

„Діло".

ПОДЯКА.

Я, нижче підписана, складаю сердечну подяку У. Н. Союзови та його урядникам за скоре виплачення мені посмертного в сумі $1,000, по моїм мужу бл. п. Юрію Нищук. Також складаю подяку Тов. ім. Івана Франка та його урядникам, котрі причинилися до залагодження похорону.

Каролина Нищук,
Лудлов, Масс.

„Малопольський" урядовець.

Жінка: То вже підеш зараз купити собі черевики?

Чоловік: Ні. Мушу насамперед купити собі скарпитки, бо встидно пробувати черевики в крамниці в цілком подертих скарпитках.

Невинний.

— Як вам не сором, громадянине, іти в білий день пяним через місто?

— То не моя вина, бо заходить шабас і Гершко замкнув шинок перед заходом сонця.

МІТІНГИ ВІДДІЛІВ У.Н.СОЮЗА

МІННЕАПОЛІС, МІНН. Тов. Запорожська Січ, від. 385, повідомляє своїх членів, що річний мітінг відбудеться в неділю, 15. грудня, в годині 1.30 пополудни, в гали церковній при University and Sixth Ave. N. E. Порядок мітінгу: справозданне річне, вибір уряду на 1930 рік, роздание календарів і другі важні справи. Тож обовязком є всіх членів бути на сім мітінгу. — Йосиф Греськів, секр.; О. Шабатура, предс.

ГАМТРАМК, МІШ. Тов. ім. Марк. Шашкевича, від. 94, повідомляє всіх своїх членів, що річні збори відбудуться в неділю, 15. грудня, в год. 2-ій пополудни, в гали Гор. Клюбу, 2376 Grayling Ave. Проситься всіх членів прийти на означений час на ті збори, бо є важні справи. Буде також вибір уряду на 1930 рік. На тих зборах будеться роздавати календарі У. Н. Союза на 1930 рік. Довгуючі члени повинні прийти та вирівнати свої вкладки, щоб уряд міг виготовити рахунки для справоздання на слідуючі збори. — Онуфрій Курочка, п?- .д збори. — Михаїл Шаран, предс.; Онуфрій Курочка, кас.; Іван Курчак, фін. секр.; Волод. Крушельницький, рек. секр.

КАНЗАС СИТІ, КАНЗ. Бр. св. Володимира, від. 323, повідомляє своїх місцевих і позамісцевих членів, що річний мітінг відбудеться 15. грудня, в годині 4.30 пополудни під ч. 45 So. Hallock St. Проситься всіх членів прибути на мітінг, бо є важні справи до полагодження. Буде також вибір уряду на 1930 рік. Напоминається довгуючих членів щоби вирівнали свої залеглости, бо в противнім разі поступиться з ними після статута. Не явившийся член заплатить кару 1 дол., а урядник 2 дол. — Теодор Буруцький, предс.; Василь Федищин ,кас.; Дмитро Кархут, секр.

ЙОНГСТАВН, О. Бр. св. Петра і Павла, від. 274, повідомляє усіх членів і членкинь, що річний мітінг відбудеться в неділю, 15 грудня, в 2-гій годині пополудни, в гали Української правосл. церкви, 1915 Росел Ст. Обовязком є кождого члена і членкині прибути на сей мітінг на означений час. Довгуючих проситься принести свої вкладки, бо в противнім разі будуть суспендовані. Проситься членів привести з собою нових членів. — Павло Гудо, секр.

ДІТРОЙТ, МІШ. Тов. ім. Ів. Франка, від. 146, повідомляє, що річні збори відбудуться в неділю, 15 грудня, в годині 12-ій вполудне, в Укр. Нар. Школі, 12340 McKay Ave. Проситься всіх членів прибути на сі збори, бо маємо важні справи до полагодження. Буде також вибір уряду на 1930 рік. Довгуючим членам пригадується, щоби вирівнали свої залеглости, бо в противнім разі будуть суспендовані. — Секретар.

ДЖОЛІЕТ, ІЛЛ. Відділ 111 повідомляє всіх своїх членів, що річний мітінг відбудеться 15 грудня, в гали Николая Вішуна, 418 Williamson Ave. Кождий член повинен прийти на мітінг і свій довг вирівнати. Буде вибір уряду. Не явившийся член буде караний після статута. — Панько Борис, предс.; Мих. Болехівський, секр. Дмитро Вішун, кас.

ВІЛІНГ, В. ВА. Бр. св. Ів. Хрестителя, від. 56, повідомляє всіх своїх членів, що мітінг відбудеться в неділю, 15. грудня, в годині 2-ій пополудни, в гали парохіяльній, 42 Jacob St. Проситься всіх членів, щоби точно зійшлись на річний мітінг, бо буде вибір уряду на слідуючий рік. — М. Петрик, предс.; М. Пуцило, секр. Ю. Севний, кас.

ЙОНГСТАВН, О. Тов. Запорожська Січ, від. 17, повідомляє всіх своїх членів, що річний мітінг відбудеться в неділю, 15. грудня, в 1-ій годині пополудни, в Укр. Домі, 525 W. Rayen Ave. Проситься всіх членів прийти на означений час, бо маємо богато справ до полагодження. Довгуючі члени повинні прийти і свої вкладки вирівнати. Будемо принимати нових членів, як старших так і дітей, і буде вибір уряду на 1930 рік. — І. Краницький, предс.; Ник. Ковальчик, кас.; І. Терлецький, секр.

ДІТРОЙТ, МІШ. Тов. Запорожська Січ, від. 75, повідомляє місцевих і позамісцевих членів, що річний мітінг відбудеться в неділю, 15 грудня, в годині 1-ій пополудни, в гали під ч. 3464 Cicotte Ave. Обовязком є всіх членів зійтись на час, бо відбудеться вибір урядників на 1930 рік. Контрольори здадуть справозданє за сей рік і маємо много важних справ до полагодження. Хто не прийде заплатит ькар упісля статута. — Андрій Комаринський, предс.; Стефан Дідула, секр.

КЕМБЕЛ, О. Тов. Сокіл, від. 218, повідомляє своїх місцевих і позамісцевих членів, що дня 15 грудня, в годині 2-ій пополудни, відбудуться річні збори. На порядку дневнім буде справозданне урядників і контролі, дискусія, внесення і ухвали, вибір уряду на рік 1930. На річних зборах має бути присутний кождий член. Не явившийся член без важних причин підлягає карі після ухвали товариства. Довгуючі члени мають вирівнати свої залеглі довги, бо в противнім разі будуть суспендовані. — І. Ярема, предс.; І. Гриненко, кас.; Мих. Ткачишин, секр.

ІСТ СТ. ЛУІС, ІЛЛ. Бр. св. Арх. Михаїла, від. 308, повідомляє своїх членів, як місцевих так і позамісцевих, що річні збори відбудуться 15 грудня, в годині 1-ій пополудни, в Нар. Домі, 1020 North 9th St. Проситься членів прийти на сей мітінг, бо є важні справи до полагодження. Буде вибір уряду на 1930 рік. Довгуючі члени повинні вирівнати свої залеглости. Не явившийся член заплатить 1 дол. кари, а урядник 2 дол. — Микола Гудима, предс.; Григорій Качмар, кас.; Федор Данько, секр.

РОСФОРД, О. Бр. св. Михаїла, від. 235, повідомляє всіх своїх членів, що річний мітінг відбудеться в неділю, 15 грудня, в годині 2-ій пополудни, в гали Укр. Нар. Дому. Кождий член обовязаний явитись. Уряд дасть звіт за 1929 рік. Також буде вибір уряду на 1930 рік і богато инших справ. Не явившийся член заплатить кару після ухвали, яка западе на тім мітінгу. — Петро Маховський, предс.; Ігнатій Кушнір, кас.; Н. Процьо, секр.

ЙОНГСТАВН, О. Бр. св. Михаїла, від. 140, повідомляє своїх місцевих і позамісцевих членів, що річний мітінг відбудеться 15. грудня, в неділю, зараз по Сл. Божій, в церковній гали на Зест Рейн Евню. Кождий член повинен прибути на мітін., бо є важні справи на річнім мітінгу, я кправозданне, вибір уряду на 1930 рік. Пригадується членам, щоби принесли належитість за календар по 30 ц. Не явившийся член без важної причини заплатить кару після ухвали. — Іван Рудик, предс.; Федьо Кановський, кас.; Іван Кравець, секр.

ДЕРРИ, ПА. Бр. св. Івана Хрестителя, від. 113, повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що річний мітінг відбудеться дня 15 грудня, точно в годині 1-ій пополудни. На сей мітінг проситься кождого члена прибути і вирівнати свої вкладки, ксли довгує. Буде вибір уряду і тростісів. Довгуючий член, коли не явиться на сей мітінг, буде суспендований. Не явившийся на мітінгу член заплатить кари 50 ц., а урядник 1 дол. — Нестор Курчак, предс.; Андрій Куземчак, кас.; Іван Шафран, секр.

КЛІВЛЕНД, О. Сестр. Неп. Зач. Пр. Діви Марії, від. 112, повідомляє своїх членкинь, що місячний мітінг відбудеться 15 грудня, у школі парафіяльній. Пригадується довгуючим членкиням, щоби вирівнали свою належитість, бо се послідний місяць в році. — О. Кульчицька, секр.

РАНКІН, ПА. Бр. св. Грегорія, від. 24, повідомляє усіх своїх членів, що річний мітінг відбудеться в неділю, 15 грудня, в годині 7-ій вечером, в гали Федора Семка. Проситься всіх місцевих і позамісцевих членів прийти на означений час, бо є богато справ до полагодження. Буде вибір уряду на 1930 рік. Довгуючих членів взиваеться вирівнати свої залеглости, бо в противнім разі будуть суспендовані. — Мих. Ленинський, предс.; Іван Цьокан, кас.; Стефан Козловський, секр.

НЮ КЕСЛ, ПА. Тов. ім. Ів. Франка, від. 74, повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що річний мітінг відбудеться 15 грудня, зараз по Сл. Божій, в галі Укр. Правосл. Церкви на East Side Rose Ave. Проситься всіх членів прибути на означений час, бо кождий знає, кілько роботи є на річнім мітінгу. Довгуючі члени мають виповнити всі свої вкладки, бо коли сего не зроблять, то з ними поступиться після ухвалі. Не явившийся на мітінг член місцевий буде караний 1 дол., позамісцевий 50 ц., а урядник 2 дол. — Онуфрій Вересюк, секр.

ТЕЙЛОР, ПА. Бр. св. О. Николая, від. 193, повідомляє своїх членів, що річний мітінг відбудеться в неділю, 15 грудня, в годині 2-ій пополудни, в У. Р. Домі, 617 Юніон ул. Обовязком є кождого члена прийти на сей мітінг, бо є богато справ до полагоджения, яких сам уряд не всилі виконати. Кождий член повинен вирівнати свої залеглости, як також будесь роздавати далендарі, за котрий член платить 30 ц. На сім мітінгу буде нам треба обговорити справу молоді, щоб її задержати при У. Н. Союзі. Член не явившийся, заплатить 1 дол. кари а урядник 2 дол. — Мих. Малишевський, секр.

ЛІЧБУРГ, ПА. Тов. ім. Тараса Шевченка, від. 360, повідомляє своїх членів, що річний мітінг відбудеться дня 15 грудня, в гавзі Д. Марчука, в годині 1-ій пополудни. Проситься всіх членів прийти на мітінг, бо є важні справи до полагодження. Буде вибір уряду на рік 1930. Довгуючих членів проситься вирівнати свої вкладки. Не явившийся член на мітінгу заплатить кару 1 дол., а урядник 2 дол. Будемо принимати нових членів без вступного, тому приводіть своїх знакомих. — Йосиф Костюк, предс.; М. Ставоровський, кас.; Д. Марчук, секр.

АМБРІДЖ, ПА. Бр. св. О. Николая, від. 276, повідомляє всіх своїх членів, що річний мітінг відбудеться дня 15 грудня, в годині 1-ій пополудни. Програма мітінгу: справозданне уряду і контр. комісії, справозданне опікунів хорих, будівничого комітету, вибір уряду на 1930 рік. Всі члени мають бути присутні на тім мітін.у. Не явившийся член буде караний; члени, котрі мусять іти до роботи, хай повідомлять про се. Довгуючі члени мусять вирівнати свої залеглости, бо хто не вирівнає свого довгу, буде суспендований. Позамісцеві члени мусять прислати свої вкладки перед мітінгом. На тім мітінгу будеться принимати нових членів без оплати вступу. Члени-родичі, котрі мають діти, а ще не вписані в члени У. Н. С., мають нагоду вписати. — Теодор Кульчицький, —предс.; Антін Уштан, кас.; Мих. Фук, секр. фін.

МІКІСПОРТ, ПА. Тов. Запорожська Січ, від. 132, повідомляє своїх місцевих і позамісцевих членів, що річні збори відбудуться в неділю, 15-го грудня, в годині 12-тій в полудне. Буде вибір уряду на 1930 рік тому обовязком є кождого члена прибути на згадані збори. Член, що без важних причин не прийде на збори, заплатить 1 дол., а урядник 2 дол. кари, після ухвали на минувших зборах. Довгуючі члени нехай постараються вирівнати свої залеглости на сих зборах. Член, котрий не платить до каси хорих, має заплатити раз на 75 ц. до каси товариства як адміністраційне. — П. Гальма, писар рек.

ШЕНАНДО, ПА. Бр. св. Володимира, від. 98, повідомляє, що річний мітінг відбудеться 15 грудня, в годині 2-ій пополудни, в гали парафіяльній при Вест Сентер стріт. Кождий член має явитись на сі збори. Буде вибір уряду і другі важні справи до полагодження. Не явившийся на сих зборах член заплатить кари 1 дол., а урядник 2 дол. Проситься контр. комісію А. Дишель, а коли він не може, то О. Тлумацький, І. Земба і Н. Максимчук, переглянути братські книжки до річного мітінгу. — Петро Онисик, предс.; Іван Чорний, секр.

ВЕСТ НЮТОН, ПА. Бр. св. О. Николая, від 255, повідомляє своїх членів, що річний мітінг відбудеться 15. грудня, в гавзі Гр. Білак, в годині 1-ій пополудни. Кождий член повинен прийти на сей мітінг, бо є важні справи і буде вибір уряду на 1930 рік. Будемо принимати нових членів без вступного. Не явившийся член буде караний після відділового статута. — Юліян Хула, секр.

ОРМРОД, ПА. Бр. св. О. Николая, від. 124, повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що річний мітінг відбудеться 14. грудня, точно в годині 6-ій вечер, в гали звичайній. Отож проситься всіх членів явитися на означений час. Буде вибір уряду на 1930 рік. Котрий член буде дома, а на сей мітінг не прийде, підлягає карі 1 дол., а урядник 2 дол. На сім мітінгу будеться роздавати календар на рік 1930 за заплатою 30 ц. від штуки. — Теодор Білоус, предс.; Гринько Патарайко, кас.; Іван Мелета, секр.

— ПІТСБУРГ, ПА. Тов. Рогатинщина, від. 396, повідомляє всіх своїх членів, місцевих і позамісцевих, що річний мітінг відбудеться 15 грудня, в годині 7-ій вечером, під ч. 142 Орр Стр. Обовязком є кождого член явитися на мітінг, бо є важні справи до полагодження. Контроля здасть звіт за 1929 рік, по чім відбудесь вибір уряду на 1930 рік. Не явившийся на мітінгу член буде караний після статута. — П. Береза, секр.

ІРІ, ПА. Бр. св. Петра і Павла, від. 40, повідомляє своїх членів, що річні збори відбудуться в неділю, 15 грудня, в год. 2-ій пополудни, в Укр. Просвітнім Клюбі, 908 Гесс ул. Кождий член обовязаний явитись на означений час, бо є богато дуже важних справ до полагодження, як Сиротинець, власна хата, школа. Буде справозданнє контролі за 1929 рік і вибір уряду на 1930 р. Будеться принимати нових членів без вступного до відділу і У. Н. Союза. Також пригадується тим родичам, котрі ще не вписали своїх дітий, щоби зробили се на сім мітінгу, або повідомість секретаря, а він зайде до ваших хат і зробить се без жадного кошту. Не явившийся член буде караний після статута. — Н. Гаврилів, секр.

З повісти.

„Мав щойно 68 літ, одначе розчарування, ріжні терпіння, нужда та жура за дітей вижолобили на його лиці такі сліди, що можна було подумати, що він має двічи стільки літ".

ВІДОЗВА.

ДОПОМОЖІМ ПОЛІТИЧНИМ ВЯЗНЯМ!

Український Добродійний Комітет, котрий опікується українськими політичними вязнями в Польщі, звертається отсим до Вас з проханням перевести в крузі Ваших знайомих збірку на допомогу українським політичним вязням.

На удержанню нашого комітету находиться під теперішну пору понад 100 політичних українських вязнів, розкиданих по всіх майже більщих тюрмах Польщі. В самому Львові перебуває тепер в тюрмі 34 вязнів, арештованих у вязку з відомими подіями з початком вересня місяця т. р. у Львові. Всіх їх обжаловують о приналежність до Української Військової Організації. Число політичних вязнів збільшується майже кожного дня.

Наші вязні одержують від комітету допомогу в харчах, в одязі, книжках та часописах. Хорі вязні одержують ліки.

Навіть при тій незначній допомозі, видатки на ту ціль є дуже значні. Наш комітет зданий є майже виключно на жертвенність американської еміґрації, тому що переводити тут в краю збірки на допомогу політичним вязням дуже тяжко. Адміністраційні польські власти не дають дозволу на публичні збірки.

Жертви проситься пересилати до Обєднання або на адресу Кооперативного Банку „Дністер" у Львові, вул. Руська ч. 20. Письма просимо слати на адресу Комітету, Львів, вул. Руська ч. 3, II. поверх.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА".

ЯК МИ ПОМАГАЄМО СТАРОМУ КРАЄВИ.

ДІТРОЙТ, МИШ.

Українська Стрілецька Громада українським інвалідам.

За рік 1929 зібрали:

Петро Лазечко	$ 25.50
Дмитро Баран	18.50
Семен Бурий	17.00
Василь Шкрабало	30.00
Василь Стояновський	15.00
Іван Татарин (збірка з Клівленд).	21.32
Михайло Яблінчук ...	7.25
Всього зібрано до сеї пори	$134.57
Вислано до централі	$125.50

Збірка продовжується дальше.

Жертви зложили слідуючі: А. Градовський 10 долярів; Василь Москаль 5 дол.; Василь Лукавий 3 дол.; по 2 дол.: Д. Дайчук, М. Гордайчук, В. Стояновський, Т. Заремський, П. Бойко, Олекса і Анастазія Шкрабало, М. Яблінчук; по 1 дол.: Й. Філяс, Г. Шеремета, П. Войтович, Л. Костюк, Д. Базалевич, І. Кривий, Д. Баран, І. Недбалий, О. Кочкодан, А. Пернак, М. Стахів, Я. Тимочко, Е. Ташик, С. Лазечко, В. Бундза, М. Стояновський, В. Лукавий, В. Дарнопук, П. Бойко, І. Дідик, М. Бундза, В. Дідура, Д. Мельник, А. Козік, В. Гуменний, М. Дідик, С. Бурий, Н. Хронівський, П. Семків, Калина Бура, В. Седляр, П. Ярема, Ю. Кацемба, М. Макарук, С. Лазечко, Ф. Духнінський, Анна Сарафин, В. Зорійчук, П. Андрусів, П. Чорноокий, В. Шевчук, В. Юрак, Ф. Денис, Качмар, В. Мохнач, С. Лазечко, В. Бундза, І. Дідик, В. Пастернак, Ю. Гулик; по 75 цнт.: І. Приймак; по 50 цнт.: А. Кривий, С. Мазур, Ю. Тимочко, Й. Мрозовський, І. Левандовський, Я. Кріль, М. Когут, Ф. Кріль, Р. Коціль, В. Левандовський, В. Попівняк, А. Микитюк, П. Мороз, І. Палюга, М. Бурий, Т. Сосновський, М. Нибоженко, Г. Бойчук, Г. Топольніцький, Г. Тимчак, І. Серпанський, А. Соболь, К. Срадніцький, П. Загата, В. Ходюк, М. Богда, А. Яніцький, С. Петерик, П. Шайцєв, В. Гуменяк, Н. Данилюк, Д. Савчук, С. Ломиш, М. Сподар, М. Фирнак; по 25 цнт.: Софія Голуб, О. Сидор, О. Рудинський, Н. Надорожний.

Дрібними датками зібрано	$ 7.82
Поіменні жертводавці зложили	101.25
Попередно оголошено	25.50
Зібрано разом	$134.57

Зібрані гроші призначено на будову Дому Інвалідів у Львові.

Михайло Яблінчук,
референт по справам інвалідів Укр. Стр. Гром., Гурток ч. 7.

МІННЕАПОЛІС, МІНН.

В допомогу Рідній Школі.

Надходить зима, а з нею і більші видатки на школу, бо треба кімнати опалити і бідну дітвору приодіти. Тому вже тепер треба розпочати живу акцію за збіркою для Рідної Школи, бо вона одинока виховує нам тепер те покоління, яке продовжуватиме визвольну боротьбу.

На допомогу Рідній Школі в в краю зложили:

Роман Бачинський $2; по $1: Іван, Кіт, Анастазія Проскурняк, Михайло Канюк, Йосиф Греськів, Петро Угринчук, Микола Кучинський, Флоренц Дмитрук, Антін Степанчак, Онуфрій Шабатура, Яків Мірус, Стефан Романюк; по 50 ц.: Д. Вовк і М. Дмитрук.

Разом зібрано $14 і вислано до Обєднання у Филаделфії.

М. Канюк.

ВЖЕ МОЖЕТЕ ОДЕРЖАТИ НОВИЙ КАТАЛЬОГ КНИЖОК КНИГАРНІ „СВОБОДИ"